

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/18/2016
Identifikačné číslo spisu:	6215206658
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Pepelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6215206658.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: GASTROFIT s.r.o., so sídlom Bernolákova 29, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 36 001 988, zastúpený JUDr. Emilom Vaňkom, advokátom, so sídlom 962 34 Tŕnie 134, adresa pre doručovanie Sládkovičova 2, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: Ing. Mgr. Miroslav Šperka LL.M, so sídlom kancelárie Kapitúlská 12, 974 01 Banská Bystrica, správca konkurznej podstaty úpadcu PIVOVAR URPIŇ BB, s.r.o., so sídlom Lesnícka 12, 976 13 Slovenská Ľupča, IČO: 36 012 505, o zaplatenie 2.333.133,75 Eur s príslušenstvom, o návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 49Cbi/4/2015-28 z 20. mája 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 49Cbi/4/2015-28 z 20. mája 2016 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 49Cbi/4/2015-28 z 20. mája 2016 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia konštatoval, že podanou žalobou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 2.126.566,75 Eur s 12,5 % úrokom z omeškania zo sumy 2.333.233,75 Eur od 21. októbra 2003 do 2. augusta 2013 a zo sumy 2.126.655,75 Eur od 3. augusta 2013 do zaplatenia. Podaním žaloby vznikla žalobcovi poplatková povinnosť a keďže tento nebol zaplatený spolu s podaním žaloby, súd prvej inštancie žalobcu výzvou zo 17. februára 2016 vyzval na jeho zaplatenie vo výške 33.193,50 Eur podľa Položky 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkoch (ďalej len „Sadzobník“), ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“). Následne žalobca podal návrh na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, ktorý odôvodnil tým, že predmetom konania je vlastne hodnota jeho majetku. Na účte nemá žiadne finančné prostriedky, majetok bol zničený v konkurznom konaní a podľa daňových priznaní za predchádzajúce roky sa jeho daňová strata prehľbuje. Na preukázanie svojich tvrdení predložil žalobca daňové priznanie za rok 2013 a za rok 2014 a výpis z účtu vedený v ČSOB, a.s. za obdobie od 1. do 31. januára 2015.

3. Súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 138 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“) po preskúmaní predložených listín zistil, že žalobca na preukázanie svojich nepriaznivých pomerov nepredložil vyplnené tlačivo v zmysle § 138 ods. 2 písm. a/ O. s. p., ktoré má dokladovať majetkové pomery účastníka a musí byť súčasťou návrhu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Ďalej uviedol, že zo žalobcom predložených daňových priznaní vyplýva len skutočnosť, že žalobca bol v rozhodnom období v strate, pretože daňové priznanie zobrazuje iba výsledok hospodárenia (príjmy a výdavky) daňového subjektu v tomto období. Skutočný stav majetku z daňového priznania a ani z výpisu z účtu za mesiac január 2015 nie je možné zistiť. Súd prvej inštancie nemohol prihliadnuť ani na tvrdenie, že jediným majetkom žalobcu je uplatnená pohľadávka v tomto súdnom konaní bez jeho preukázania. Žalobca nepredložil súdu dôkazy, ktoré by preukázali existenciu takých pomerov, na základe ktorých by mu bolo možné priznať oslobodenie od súdnych poplatkov, čím neunesol dôkazné bremeno, a preto mu súd prvej inštancie oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal.

4. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) odvolanie. Namietal, že ak súd zistil, že podanie (pozn. odvolacieho súdu: návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov) nemá náležitosti podľa § 42 ods. 3 O. s. p., mal žalobcu v súlade s § 43 ods. 1 O. s. p. vyzvať, aby nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnil alebo opravil v lehote určenej súdom, nie kratšej ako 10 dní. Žalobca odvolaním napadnuté uznesenie považuje za nesprávne, keďže k rozhodnutiu došlo na základe omylu žalobcu, keď nedokladoval svoje pomery vyplnením tlačiva, ktorého vzor uverejnilo ministerstvo spravodlivosti na svojom webovom sídle. Vyplnené tlačivo pre dokladovanie pomerov žalobca priložil k odvolaniu. Odvolateľ je preto toho názoru, že by bolo voči nemu nespravodlivé, ak by na základe tohto omylu bolo zmarené jeho právo na spravodlivé rozhodnutie. Navrhuje preto, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, prípadne aby napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací [§ 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], prejednal odvolanie žalobcu podľa ustanovenia § 379 C. s. p. a § 380 ods. 1 C. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

6. Vzhľadom k tomu, že odvolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti O. s. p., odvolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 veta prvá C. s. p., podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a posudzoval právnu vec v zmysle príslušných ustanovení O. s. p.

7. Postup súdu pri rozhodovaní o oslobodení účastníkov od súdnych poplatkov upravuje § 138 O. s. p., v zmysle ktorého na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

8. Z citovaného ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov účastníkovi konania je podmienené súčasným splnením dvoch podmienok, ktorými sú také majetkové a sociálne pomery účastníka, ktoré mu neumožňujú zaplatiť súdny poplatok (s prihliadnutím na výšku súdneho poplatku a povahu spoplatňovaného úkonu) a ďalej tá skutočnosť, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

9. Zákon síce bližšie nedefinuje obsah pojmu pomery účastníka, bezpochyby však musí ísť o také majetkové pomery (a ak je žiadateľom fyzická osoba, aj rodinné, sociálne a zdravotné pomery), ktoré majú základ v okolnostiach, ktoré nie sú len dočasnej či prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že ako poplatník celkom alebo sčasti nemôže splniť poplatkovú povinnosť alebo že jej splnenie od neho nemožno spravodlivo žiadať.

10. O zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva ide najmä vtedy, keď už zo skutkových tvrdení žiadateľa o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov uvedených v žalobe, je celkom zjavné (bez potreby vykonania dokazovania), že uplatňované právo z nich vyvodiť nemožno, a teda vo veci mu nemôže byť vyhovené. Svojoľným uplatňovaním alebo bránením práva je najmä šikanózný výkon práva.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že výzvou zo dňa 17. februára 2016, doručenou žalobcovi dňa 22. februára 2016, súd prvej inštancie vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu v sume 33.193,50 Eur podľa položky č. 1 písm. a/ Sadzobníka. V nadväznosti na uvedené žalobca písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 7. marca 2016 požiadal o oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku v plnom rozsahu argumentujúc tým, že predmetom konania je v podstate hodnota jeho majetku a že sa dlhodobo nachádza v hospodárskej strate. Svoje tvrdenia preukazoval daňovým priznaním za rok 2013 a 2014 a výpisom z účtu za obdobie od 1. do 31. januára 2015. Súd prvej inštancie po posúdení žalobcom predložených dokladov dospel k záveru, že jeho žiadosť je nedôvodná.

12. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žiadosť žalobcu o oslobodenie od platenia súdneho poplatku je nedôvodná. Je pravdou, že súd prvej inštancie mal v prípade neúplného podania žalobcu podľa § 43 ods. 1 O. s. p. vyzvať na jeho doplnenie a predloženie „Tlačíva pre dokladovanie pomerov účastníka konania“. Žalobca však predmetné tlačívo predložil spolu s odvolaním a odvolací súd postupom podľa § 138 ods. 1 O. s. p. preskúmal predložené tlačívo, ako aj ostatné doklady predložené v konaní pred súdom prvej inštancie. Po ich posúdení dospel odvolací súd k totožnému záveru, ako súd prvej inštancie argumentujúc tým, že splnenie si poplatkovej povinnosti je jednou z procesných podmienok súdneho konania (až na výnimky stanovené zákonom), a teda žalobca musel predpokladať, že s vedením sporu mu vzniknú priebežné náklady. Účasť v súdnych konaniach súvisiacich s podnikaním je súčasťou podnikateľskej činnosti, ktorá so sebou nesie riziko neúspechu v podnikaní a obchodná spoločnosť si prostriedky na krytie výdavkov, ktoré sú s tým spojené, musí vytvoriť z vlastných zdrojov. Osobitne odvolací súd poukazuje na základné imanie spoločnosti žalobcu v rozsahu splatenia 2.339.872,75 Eur. Pomery žalobcu by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov len v prípade, ak by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodu vyššej moci, napr. vzhľadom na nepredvídateľné okolnosti, ktoré nemajú pôvod v podnikaní. Odvolateľ v predloženom tlačíve (č. l. 31 až 33 spisu) neuvádza žiadne záväzky (dlhy) a ako svoj majetok uvádza hnutelné veci (traktor) v hodnote 4.000,- Eur a pohľadávky voči tretím osobám v sumách 9.947,- Eur (ktorá je predmetom súdneho konania), 278.005,- Eur a 161.250,- Eur. Vlastné imanie uvádza pre rok 2014 v hodnote 671.389,- Eur a pre rok 2015 v hodnote 623.108,- Eur. Po zohľadnení uvedených skutočností má odvolací súd za to, že majetkové pomery žalobcu neodôvodňujú jeho oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

13. Z uvedených dôvodov najvyšší súd ako súd odvolací napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správne potvrdil.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa konanie končí, je podľa § 420 C. s. p. prípustné podať dovolanie z dôvodu, že:

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný

zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).